

Emily Opdahl

Seksualitet og mangfold i serien "Newton - kroppen"

På hvilken måte kan NRK Newton bidra til forståelse av mangfold i seksualundervisning i norsk skole?

Bacheloroppgave i MGLU3507

Veileder: Unni Eikeseth

Mai 2021

Emily Opdahl

Seksualitet og mangfold i serien "Newton - kroppen"

På hvilken måte kan NRK Newton bidra til forståelse av mangfold i seksualundervisning i norsk skole?

Bacheloroppgave i MGLU3507

Veileder: Unni Eikeseth

Mai 2021

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for lærerutdanning

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

I dette forskningsprosjektet har jeg sett på hvordan NRK-programmet «Newton – kroppen» kan bidra til forståelse av seksualitet og mangfold. I tillegg har jeg sett på om dette programmet kan være et godt supplement til seksualundervisningen i norsk skole. Stadig flere uttrykker et behov for å reformere seksualundervisningen, der man ikke bare tar for seg det tekniske aspektet rundt sex og seksualitet, men også følelser, behov og lyst. Grunnen til at jeg ønsker å skrive om et TV-program, er fordi det er et dagsaktuelt tema der video i undervisningen blir stadig mer populært.

Ved å bruke en kvalitativ metode, nærmere bestemt en tematisk analyse, har jeg samlet inn datamateriale og drøftet dette i lys av tidligere forskning og teori om seksualitet, seksuell helse og seksualundervisning. Det ble valgt noen forhåndsbestemte kategorier for både å finne og analysere funnene. Funnene var for det meste positivt, og serien belyser seksualitet og mangfold på en åpen og fordomsfri måte. Måten serien presenterer seksualitet kan være med på å støtte god seksuell helse, og kan være et godt hjelpemiddel for lærere som skal ha seksualundervisning.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	1
1.0 Innledning	3
2.0 Teori	5
2.1 Seksualitet og seksuell helse	5
2.2 Seksuelt mangfold	6
2.3 Seksualundervisning i skolen	7
2.4 Bruk av video i undervisning	9
3.0 Metode	9
3.1 Kvalitativ metode	9
3.2 Et kritisk blikk på metoden	11
4.0 Analyse	11
4.1 Åpenhet	11
4.2 Respekt	13
4.3 Positive holdninger	14
5.0 Drøfting	15
5.1 Åpenhet	15
5.2 Respekt	17
5.3 Positive holdninger	17
6.0 Avslutning	18
7.0 Referanseliste	19

1.0 Innledning

Seksualitet er noe alle mennesker har, uansett alder og kjønn. Ifølge Verdens helseorganisasjon (WHO) er seksualitet et sentralt aspekt av det å være menneske. Seksualitet handler om både indre og ytre faktorer, og kan oppleves og uttrykkes med fantasier, tanker, verdier, atferd og lignende (World Health Organization, 2006).

I det nye læreplanverket (LK20) for naturfag etter 10. trinn, er et av kompetansemålene at elevene skal kunne drøfte spørsmål knyttet til seksuell og reproduktiv helse (Utdanningsdirektoratet, 2021). Seksualundervisning er derfor noe elevene skal gjennom, og det er lærerens ansvar å gi elevene tilstrekkelig kunnskap innenfor temaene. Folkehelse og livsmestring er ett av de tverrfaglige temaene som skal inn i skolen. Det handler om å gi elevene kompetanse som fremmer god fysisk og psykisk helse, og som skal gi muligheter til å ta ansvarlige livsvalg (Utdanningsdirektoratet, 2020). Mye innenfor seksualitet hører hjemme i dette temaet, som blant annet håndtering av følelser, tanker og relasjoner, kunne respektere andre, og å lære om hvordan håndtere personlige utfordringer på best mulig måte. Andre fag som samfunnsfag, KRLE og kroppsøving har også seksualitet som inngår i kompetansemålene elevene skal gjennom. Seksualitet er med andre ord et viktig tema i skolen, og noe alle elever skal få muligheten til å både lære og prate om.

De siste årene har flere elever, lærere og helsepersonell tatt til orde for en endring av dagens seksualundervisning. Disse kritiske stemmene etterspør både mer tid til, og bedre innhold i seksualundervisningen. I et intervju gjort av NRK viser to elever misnøye med seksualundervisningen i norsk skole (Udnes et al., 2021). De mener undervisningen ikke er tilstrekkelig, og at de ikke lærer det de ønsker og trenger. De frykter at den manglende kunnskapen rundt seksualitet fører til at flere får et unaturlig forhold til sex. I tillegg har elever vist misnøye med at lærere synes det er flaut og ubehagelig å prate om sex og kropp, og ender opp med å bare sette på en video når de har seksualundervisning. Elevene mener dette er et problem. Ulrikke Falch er også en av dem som har en kritisk stemme til seksualundervisningen. I 2017 skrev hun et innlegg i Si ;D i Aftenposten, der hun viser misnøye over hvordan skolen underviser om seksualitet. "Seksualundervisningen består fortsatt av å forhindre kjønnssykdommer og graviditet. Vi reduserer sex til noe som har store konsekvenser, alvorlige følger", skriver Falch (Falch, 2017). Videre forteller hun at vi ikke lærer om grensesetting, samtykke, seksualitet eller forskjellige type relasjoner, i skolen. En annen som ønsker bedre seksualundervisning, er Tale Maria Krohn Engvik, eller Helsesista

som hun er bedre kjent som. Hun ønsker en undervisning som ikke bare snakker om de negative effektene av sex. I tillegg mener hun det er til barnas beste om man starter med seksualundervisningen mye tidligere enn det man gjør i dag (Ali, 2018). Ifølge en undersøkelse gjort av Sex og Samfunn i 2016, der kontaktlærere fra 1010 skoler i Norge deltok, mente 3 av 10 lærere at kvaliteten på seksualundervisningen ikke var tilfredsstillende (Sex og samfunn, 2016, s. 9).

I dagens samfunn blir vi mer og mer åpne for at mennesker er ulike og har forskjellige behov og preferanser. Samfunnet vårt er mangfoldig, og det gjelder også innen seksualiteten. Kunnskap om mangfold kan være med på å forebygge fordommer, mobbing og trakassering (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017, s. 8). Derfor er det viktig å lære om mangfoldet, slik at dette normaliseres.

I denne oppgaven skal jeg se på hvordan to episoder i NRK-serien “Newton - kroppen” tar for seg temaet seksualitet og mangfold. Serien er i utgangspunktet rettet til barn og unge som er nysgjerrige på alt av kropp og sex. TV-programmet Newton er et program som har gått i flere år, og som mange barn og unge ser på. Det er et program som jeg opplever mange mener er troverdig, og derfor stoler på det som blir sagt. I tillegg er dette et program jeg tror flere lærere benytter seg av i undervisningen. Jeg ønsker å se om serien, og spesielt de to episodene, er et godt tilskudd til seksualundervisningen i skolen. Problemstillingen jeg skal ta for meg er:

På hvilken måte kan NRK Newton bidra til forståelse av mangfold i seksualundervisning i norsk skole?

Seksualitet og kropp er viktig for oss mennesker, og vil alltid være en del av oss uansett om vi vil eller ei. Likevel kan det være et flaut tema å prate om, og spesielt med barn og ungdom som er spente og nysgjerrige på sex. Jeg ønsker derfor å se på om NRK-serien kan være et godt hjelpemiddel for lærere som skal ha seksualundervisning. Kanskje kan serien hjelpe lærere til å bli tøffere og tryggere på temaet? Eller kanskje serien kan gi trygg og god informasjon til barna? Jeg ønsker å se på et TV-program fordi mange barn og unge bruker i dag mye av fritiden sin foran en skjerm (mobiltelefon, PC-skjerm, TV-skjerm). Serien går også på YouTube, som er en populær plattform blant unge. Det vil si at serien er lett tilgjengelig, og alle har muligheten til å se episodene. I tillegg er serien moderne og ny, og programlederne prater direkte til ungdommen med et enkelt og forståelig språk. Lærebøker

derimot kan ofte være veldig teoretiske, med et mer komplisert språk. Det er ikke alltid like lett å forstå hva som blir skrevet i en lærebok, og derfor er det fint med et TV-program der man både kan se og høre programlederne. Ifølge undersøkelsen fra Sex og samfunn har 6 av 10 lærere benyttet seg av internettet til tilrettelegging av seksualundervisning (Sex og samfunn, 2016, s. 11). Det vil si at sjansen for at lærere enten ser eller benytter seg av Newton-serien, er ganske stor.

I denne oppgaven skal jeg kun ta for meg seksualitet og mangfold, og ikke grensesetting, samtykke og lignende. De sistnevnte temaene er store temaer i seg selv, og kunne vært en egen oppgave.

2.0 Teori

2.1 Seksualitet og seksuell helse

Ifølge Store medisinske leksikon (SMN) er seksualitet et begrep som omfatter kjønnslivet, forplantning, tiltrekning, lyst, fantasier, moral og kulturelle normer (Grünfeld & Almås, 2021). Seksualiteten følger oss mennesker gjennom hele livet, og er en stor del av personligheten vår. For å få evnen til å oppleve og forvalte seksualiteten på en god måte, er læring og erfaring essensielt.

Alle mennesker har en seksualitet, uansett alder og kjønn. Seksualiteten er forbundet med lystfølelsen til å utføre seksuelle handlinger. Med læring og erfaring kan man lære seg til å sette pris på sine seksuelle lyster, og lære seg til å bruke kroppen som en kilde til nytelse uten skyld- eller skamfølelse. Å ha et positivt og godt forhold til egen kropp og egne lyster er viktig for måten man forvalter sin seksualitet på (Grünfeld & Almås, 2021). Det er stor variasjon i hvilke behov og preferanser man har når det kommer til seksuelle relasjoner, handlinger og lyster. Noen har seksuelle følelser de ønsker å utforske, mens andre definerer seg som aseksuelle og ønsker/velger å ikke ha sex med andre personer. Det er også mennesker som har undertrykte seksuelle følelser, og det kan komme av fordommer fra andre eller at de ikke har hatt muligheten til å uttrykke sine seksuelle behov (Remme, 2018).

I lang tid var seksualiteten forbundet med forplantning. Flere kulturer forbyr sex før ekteskap, onani, sex med person av samme kjønn og lignende. Realiteten er at mennesker har sex for andre grunner enn forplantning. Store medisinske leksikon skriver: "størstedelen av livet har vi sex fordi det føles godt, fordi vi ønsker å vise kjærlighet, eller være nær en annen person,

fordi vi føler oss bekreftet som attraktiv eller ønsket av et annet menneske, eller rett og slett fordi en opplever at seksualitet er en normal del av livet, og en ønsker å være som andre” (Grünfeld & Almås, 2021).

Et positivt syn på seksualitet og sin egen kropp er viktig for å oppleve selvbestemmelse. I tillegg vil åpenhet rundt seksualitet samt positiv og god formidling av temaet bidra til at mennesker kan utforske seksualiteten sin uten skam. Når man har et positivt syn på sin egen kropp og seksualitet, har man en god seksuell helse. Det å ha god seksuell helse handler også om å være trygg i sin egen kropp og på egen identitet, trygg på sin egen kjønnsidentitet, sine egne følelser, behov og grenser (Remme, 2018).

Helse- og omsorgsdepartementet skriver i rapporten *Snakk om det!* at god seksuell helse er en ressurs og en beskyttelsesfaktor som fremmer livskvalitet og mestringsferdigheter (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017, s. 7). Videre står det “en forutsetning for god seksuell helse er en positiv og respektfull tilnærming til seksualitet og til seksuelle relasjoner og mulighet til å ha gode og trygge seksuelle erfaringer, fri fra tvang, diskriminering og vold. Positive holdninger og følelser for egen kropp sammen med god kunnskap om kropp og seksualitet bidrar til tryggere seksuell identitet og sunnere handlingsmønstre”.

2.2 Seksuelt mangfold

Lund (2017, s. 28) sier følgende: «Når vi snakker om mangfoldet i skolen, menes en skole som består av elever med ulike meninger, holdninger, handlinger; ulik etnisitet, religiøsitet, sosioøkonomisk bakgrunn; ulike læreforutsetninger, interesser, væremåte, kjønn og legninger; ulikt utseende; ulike opplevelser og erfaringer». Man kan gjerne se på mangfold som en form av variasjon. Variasjon av holdninger, tanker, følelser, seksuell preferanse og mye mer. Det finnes mange ulike variasjoner hos mennesker, nettopp fordi alle er ulike og unike.

Med seksuelt mangfold menes alle de seksuelle orienteringene vi har. Seksuell orientering brukes for å uttrykke hvem man blir tiltrukket av, i form av hvem man ønsker å et seksuelt eller parforhold til (Almås, 2020). Det finnes mange begreper man kan omtale seg som, og noen av de er heterofil, homofil, lesbisk, skeiv, bifil, aseksuell og panfil. Å være panseksuell vil si at man kan bli forelsket i og/eller bli seksuelt tiltrukket av alle kjønn, eller uavhengig av kjønn (Fri, u.å.). Man kan også bruke andre eller ingen begreper, alt ettersom det man selv ønsker. Hvordan man identifiserer seg er helt opp til en selv. I holdningsundersøkelsen Bufdir (barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) gjennomførte i 2017 svarte 1 av 4 nordmenn at de

ikke definerer seg som helt heteroseksuelle (Bufdir, 2020). Det vil si at 25 % av den norske befolkningen kan få følelser, være seksuelt tiltrukket av og/eller være åpne for et forhold med samme kjønn.

En undersøkelse gjort av Skeiv ungdom viser at 4 av 10 homofile mobbes i skolen. Dette er en undersøkelse som ble gjort i 2016, der 378 medlemmer av Skeiv ungdom deltok (Utdanningsnytt, 2016). På bakgrunn av undersøkelsen som ble gjort av Bufdir i 2017, kommer det frem at flertallet av lhb-personer (lesbiske, homofile og bifile personer) oppgir å ha generelle gode levevilkår. Likevel viser undersøkelsen at en betydelig andel lhb-personer har tegn til større helseproblemer, mindre tilfredshet med livet, og flere negative erfaringer på studiested, sammenlignet med heterofile (Bufdir, 2020).

I helse- og omsorgsdepartementets rapport *Snakk om det!* står det at åpenhet, respekt for mangfold og positive holdninger til seksualitet er samfunnsmessige faktorer som fremmer seksuell helse (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017, s. 8). I tillegg kommer det frem i rapporten at kunnskap om variasjon og mangfold kan forebygge fordommer, mobbing og trakassering, og skape rom for at alle kan være den de er. Slik kunnskap og positive holdninger kan bidra til å forebygge helseplager hos individet og befolkningen generelt.

Det er en menneskerett å kunne leve hvordan man vil og uttrykke seg hvordan man vil, uten å bli utsatt for diskriminering (FN, 2020). Det vil si at man har rett som menneske til å elske den man vil, bo med den man vil, gifte seg med den man vil m.m., uten at mobbing og trakassering skal forekomme. Alle mennesker har rett til å bestemme over sin egen kropp og seksuelle helse, og de seksuelle rettighetene beskytter dette.

2.3 Seksualundervisning i skolen

En tabuinntilstand til kropp, nakenhet, kjønnsorganer og seksualliv kan gi negative konsekvenser. Det kan gi ubevisste hemninger overfor en selv, og i møte med andre og deres seksualitet (Grindeland et al., 2020, s. 461). Seksualundervisning i skolen er derfor essensielt for å bryte denne tabuinntilstanden. Som lærer bør man presisere at variasjon i form, størrelse, behåring m.m. er like naturlig for kjønnsorganer som for resten av kroppen. I tillegg bør man som lærer oppfordre eleven til å bli kjent med sin egen kropp, og prate positivt om onani. Når man onanerer blir man kjent med seg selv og sine lyster, noe som er fundamentalt å ha kunnskap om i møte med en annen person (Grindeland et al., 2020, s. 465).

I rapporten *Sex og sånn* til Redd Barna kommer det frem at ungdommene ønsker en skole som legger til rette for god seksualundervisning. De ønsker at skolen skal spille en viktig rolle for å få informasjon om seksualitet og for å danne grunnlaget for deres oppfatninger av, og holdninger til, seksualitet. Videre forteller ungdommene at de ønsker trygge voksne som de kan stole på, i tillegg til at de voksne må være kunnskapsrike. Det kommer frem at ungdommene ønsker unge lærere, helst under 30 år, som er fordomsfrie og sikker i faget. De ønsker lærere av begge kjønn.

Ifølge rapporten til Redd Barna ønsker ungdommene seksualundervisning der man ikke bare prater om det tekniske, men også om følelser, behov og grensesetting. Ungdommene ønsker at lærerne skal fremme gode holdninger til seksualitet, som “alt er naturlig, alle er forskjellige”. Åpenhet, diskusjon og at underviseren tør å snakke om alle sidene innenfor seksualitet, er noe elevene etterspør. I henhold til WHO's standard til seksualundervisning, bør elevene få kunnskap om seksuell utvikling, seksuell og reproduktiv helse, relasjoner mellom mennesker, følelser, intimitet, kroppsbilde og kjønnsroller (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017, s. 18).

En annen rapport fra Redd Barna, *Den som er med på leken*, skriver også om seksualundervisning. Der står det blant annet at man trenger seksualundervisning som ikke bare tar for seg prevensjon og kjønnssykdommer, men undervisning der det er rom for å snakke om relasjoner, lyst og ikke-lyst og hvor viktig det er å bli kjent med sin egen kropp (Redd barna, 2015, s. 30). Porno er også et tema som blir skrevet om, der de ønsker et større rom for å prate om at det vi ser på film ikke er sånn sexlivet er i virkeligheten. En undersøkelse Medietilsynet gjorde i 2020 viser at 49 % av 13-18 åringer har sett på porno (Medietilsynet, 2020).

Seksualundervisning kan fremme elevenes psykososiale miljø, bidra til utvikling av skolefelleskapet og styrke arbeidet mot mobbing. Seksualundervisning kan sikre at barn og ungdom får god og nødvendig kunnskap, ferdigheter og holdninger knyttet til temaet seksuell helse. Dette er viktig for å fremme livsglede, mestring og følelse av egenverd gjennom livet (Helsedirektoratet, 2019). I tillegg vil kunnskap, informasjon og undervisning om seksualitet og seksuell helse være grunnleggende for å gi mennesker mestringskompetanse og kontroll over sin egen seksuelle og reproduktive helse (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017, s. 13). Det viser seg også at riktig kunnskap om seksualitet og seksuell helse fører til at ungdommer debuterer senere, er flinkere til å bruke prevensjon og utvikler et positivt og godt forhold til egen kropp og seksualitet (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017, s. 15).

2.4 Bruk av video i undervisning

Video er et format som stadig blir mer utbredt. Det er kanskje ikke så rart med tanke på den teknologiske utviklingen vi har hatt de siste årene. En av de mest populære videokanalene vi har, er YouTube. Det finnes over to milliarder brukere på YouTube, og hver dag ser folk over én milliard timer med video på denne kanalen (YouTube, u.å.). YouTube er med andre ord mye brukt, og det finnes også mange undervisningsrelaterte videoer tilgjengelig både for lærere og elever.

Ved bruk av video i undervisning, får elevene både et visuelt bilde av det som blir sagt, i tillegg til lyd. Dette kan gi en god kognitiv forståelse av et faglig fenomen (Bjerknes, 2020, s. 3). I tillegg vil det gi elevene en mulighet til å se bilder og hendelser som ikke er lett å forklare med ord. Noen elever lærer bedre av å ha visuell støtte til det faglige. Et annet poeng ved å bruke video, er at det kan virke motiverende for elevene (Bjerknes, 2020, s. 3). Videoen kan skape ulike følelser hos elevene, den kan inspirere og provosere, og dermed øke interesse og engasjement innen temaet. I tillegg kan elevene ved bruk av video spole tilbake og se delen om igjen, hoppe over deler, sette på pause eller se videoen flere ganger. Dersom elevene trenger å se eller høre informasjonen flere ganger, er video et godt hjelpemiddel. I tillegg kan elever som er syke eller ikke har mulighet til å delta i timen, fortsatt få med seg viktig innhold ved å se videoen hjemme.

3.0 Metode

3.1 Kvalitativ metode

For å svare på problemstillingen brukte jeg en kvalitativ metode. Jeg observerte episode 9 «Slik vet du om du er homofil» og episode 11 «Hvor mye tåler et kondom» fra NRK-serien, og brukte en tematisk analyse for datainnsamlingen. Det vil si at jeg har samlet datamateriale innenfor visse temaer, som igjen har dannet en struktur for oppgaven (Postholm & Jacobsen, 2018, s. 162). For å finne ut hvordan TV-programmet tar for seg de ulike temaene, er det tematisk analyse som passer best for å svare på problemstillingen. Ved å se på episodene med disse temaene som fokus, har jeg funnet resultatene mine.

NRK Newton er et populærvitenskapelig TV-program for barn og unge, og har holdt på siden 1995. Serien «Newton – kroppen» finnes både på NRK TV og på YouTube. På YouTube-kanalen der serien finnes, har de 77,5 tusen abonnenter, og episode 9 og 11 er til sammen sett

over 83 000 ganger. Serien har to programledere, en ung dame og en ung mann. Episodene er på rundt ti minutter hver, og har aldersgrense ni år. Målgruppen for serien er barn og ungdom som lurer på alt om kropp, sex og følelser.

Jeg har valgt å analysere Newtonprogrammene med utgangspunkt i temaer fra Helse- og omsorgsdepartementets rapport *Snakk om det!*. Det er en rapport som tar for seg strategi for god seksuell helse, og i rapporten kommer det frem at åpenhet, respekt for mangfold og positive holdninger til seksualitet er faktorer som fremmer seksuell helse (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017, s. 8). Temaene jeg har valgt er derfor åpenhet, respekt og positive holdninger. Se Tabell 1 for oversikt over kategorier, samt mine beskrivelser av hvilket innhold som går under hver kategori.

Kategori	Beskrivelse
Åpenhet	Med «åpenhet» menes i hvilken grad programlederne har et åpent sinn i forhold til seksualitet, mangfold, lyst, følelser, tanker, m.m. Måten ulike temaer og problemstillinger innen seksualitet blir presentert på, går også inn under åpenhet.
Respekt	Hvordan mangfoldet presenteres, går inn under «respekt». I denne kategorien ser jeg etter på hvilken måte serien viser respekt overfor ulike kulturer, mangfold og seksualiteter. Respekt handler også om på hvilken måte mangfoldet blir anerkjent. Her ser jeg i tillegg etter om programlederne klarer å presentere seksualitet og mangfold uten å sette noen i bås.
Positive holdninger	Med «positive holdninger» menes i hvilken grad seksualitet og mangfold blir pratet om, og presentert som. I denne kategorien ser jeg etter om det ulike mangfoldet blir pratet like positivt om, og i hvilken grad programlederne klarer å vise mangfoldet av seksualitet uten å fortelle at den ene er bedre enn den andre.

Tabell 1: Oversikt over kategorier, samt beskrivelse av hver kategori

3.2 Et kritisk blikk på metoden

I all forskning er det lurt å stille seg kritisk til hvor pålitelig datamaterialet er. Ettersom jeg har brukt en tematisk analyse med forhåndsbestemte kategorier, finner jeg funnene mine med lys ut fra disse spesifikke kategoriene. Om noen andre skulle ha forsket på samme TV-program, hadde de kanskje valgt noen andre kategorier enn meg. Jeg synes at det er viktig med åpenhet, respekt og positive holdninger til seksualitet og mangfold, men det betyr ikke at det er det eneste riktige svaret. I forskningen ser jeg for eksempel ikke på grenser og grensesetting, noe som også er viktig å lære noe om i seksualundervisningen. Styrkene derimot er at ved hjelp av disse forhåndsbestemte kategoriene, har jeg fått forsket på det jeg ønsket å forske på.

4.0 Analyse

Episode 9 og 11 i serien «Newton – kroppen» analyseres tematisk med utgangspunkt i tre kategorier. Kategoriene er åpenhet, respekt og positive holdninger. De tre kategoriene går en del inn i hverandre, og man trenger for eksempel både respekt og positive holdninger for å ha et åpent sinn til seksualitet og mangfold.

4.1 Åpenhet

Serien har et åpent sinn for ulike seksualiteter, seksuelle orienteringer, lyster m.m. Flere temaer innen seksualitet blir presentert, og både positive og negative sider blir trukket frem. “Sex er å ha det fint, enten med seg selv eller med andre. Vi har ikke sex bare for å lage barn, men vi har det også fordi det er deilig”. Dette blir fortalt i episode 11, og noen av de positive sidene ved sex blir trukket frem, som at sex handler om glede, nytelse og lyst.

Å ha sex med seg selv, kalles onani. I episode 11 oppfordrer de til onani for å bli kjent med seg selv. Det blir fortalt at å ta på seg selv er en fin måte å bli kjent med sin egen kropp på, sine seksuelle lyster og preferanser. Episoden forteller at alle onanerer, både jenter og gutter, og at det finnes mange måter å onanere på, så her må man finne den metoden som passer best for en selv. En animasjonsvideo blir vist samtidig som programlederne prater om onani. Animasjonsvideoen er en eksplisitt video av onani, se bilde 1. På denne måten viser programlederne åpenhet rundt onani, forskjellige lyster og preferanser. I tillegg viser programlederne åpenhet rundt det å utforske egen kropp og egne lyster, og presiserer at det ikke finnes noe fasitsvar på onani.

Bilde 1: Bilde av animasjonsvideo av onani, hentet fra «Newton – kroppen» episode 11

I episodene 11 legger de frem at sex er mye mer enn bare samleie mellom en mann og en kvinne. Det kommer frem at man også kan ha sex ved å runke, fingre, ha vaginalt samleie, analsex eller oralsex. Her blir ulike måter å ha sex på trukket frem, og alle måtene blir presentert på lik linje. Altså blir alle måtene å ha sex på fremstilt som like bra og like naturlig.

Ulike seksuelle orienteringer blir presentert i episode 9. Det blir fortalt at hvem man blir tiltrukket av, ikke er noe man kan styre selv. De seksuelle orienteringene som blir trukket frem er heterofil, homofil, lesbisk og bifil. Et annet ord mange velger å bruke, er skeiv. Hva man ønsker å kalle seg, er helt opp til hver enkelt, og det kommer frem at man ikke trenger å bruke noen av disse ordene dersom man ikke vil. De forteller også at det er lov å eksperimentere rundt seksualiteten din - noen ganger liker du kanskje en jente, mens andre ganger liker du kanskje en gutt. Serien viser åpenhet for ulike seksuelle orienteringer, og spesielt åpenhet når de oppfordrer til eksperimentering.

Det legges vekt på at både onani og sex er helt naturlig. Motsatt blir porno presentert som unaturlig. Det man ser på porno er skuespill, og er laget for å være opphissende. I episode 11 sier de: «Noe som er viktig å huske på er at porno er skuespill, og måten de har sex på er ofte veldig overdrevent». De presiserer at sexen man ser på porno ikke er sånn det er i virkeligheten. Selv om man har hatt sex flere ganger, vil det som oftest være fommelete og småklamt gjennom hele livet.

Selv om sex blir presentert som en bra og positiv ting i episode 11, trekkes viktigheten ved bruk av prevensjon frem. Det blir forklart at det er viktig å alltid bruke prevensjon for å

beskytte seg mot kjønnssykdommer og graviditet, uavhengig om man har sex med samme eller motsatt kjønn.

4.2 Respekt

Serien viser respekt overfor ulike seksualiteter og mangfold i en stor grad. Likevel er det ikke alle synspunkter som blir respektert. Om man ikke respekterer homofili, kommer det frem at da er det noe galt med deg.

Det blir satt et søkelys på at det fortsatt er mange som sliter med å stå frem som skeive, og dette prater de om i episode 9. De begrunner dette med at folk for eksempel er uvitende, eller har fordommer og fremmedfrykt. Videre sier de oppgitt at «mange blir mobbet eller utestengt på grunn av dette, og får stygge kommentarer slengt etter seg». Det kan være ekstra vanskelig å være skeiv, eller å stå frem som skeiv, om man er oppvokst i en kultur hvor det ikke er lov å være skeiv, eller at det blir sett ned på. Mangfold i form av seksuelle orienteringer blir respektert i stor grad i serien. Seksuelle orientering blir pratet fordomsfritt om, og uten skam- eller skyldfølelse.

Bilde 2: Et bilde av to menn som kysser, tatt fra «Newton – kroppen» episode 9

I et av klippene i episode 9 prater programlederen med en gjest som er homofil. De prater om hvordan man skal komme ut til foreldrene sine som homofil, og at det er godt å ha en familie som støtter deg. Dersom foreldrene dine ikke støtter deg, konkluderer de med at det er veldig synd, og at “problemet er ikke at du er homofil, men at du har foreldre som ikke støtter deg”. Det blir lagt frem at dersom noen reagerer negativt på at du er skeiv, er det deres holdninger

det er noe galt med, og ikke deg. Her blir ikke alle holdninger og meninger om homofili respektert. Serien legger vekt på at det hele handler om å finne ut hvem man er, og å være trygg på seg selv.

4.3 Positive holdninger

På samme måte som i kategorien "respekt", viser serien positive holdninger til mangfoldet av seksualitet. Det blir lagt vekt på i episode 9 at det er straffbart å bruke "homo" eller "lesbe" som skjellsord, og at vi alle har et ansvar for å snu disse negative holdningene. De legger hardt ut om folk som har negative holdninger til homofile, og sier at folk som bruker slike skjellsord er slemme. At mennesker i 2019 ikke aksepterer homofili, blir presentert som uforståelig og trist. Det er ikke alle homofile som tør å leie hender ute i offentligheten, men det kommer frem at det kanskje ikke er så rart når folk "synes så mye teit".

I episode 11 presenteres ulike måter å ha sex på. De forteller at det finnes mange måter å ha sex, og at sex er mye mer enn bare penis inn i skjeden. Som skrevet i første kategori, er det runking, fingring, vaginalt samleie, analsex og oralsex som er de ulike måtene å ha sex på som blir representert. For hver måte å ha sex på, blir det vist et animasjonsbilde av hvordan dette ser ut. Se bilde 3 for animasjonsbilde av fingring. Både ved runking, fingring, vaginalt samleie og oralsex blir det vist et bilde av en jente og en gutt sammen. Det er kun ved analsex at to gutter blir vist sammen. Når de prater om oralsex blir to ulike bilder vist - den ene av en jente og en gutt, og den andre av to jenter.

Bilde 3: Animasjonsbilde av fingring, hentet fra «Newton – kroppen» episode 11

Et klipp fra en Pride-parade i Oslo blir vist i episode 9, samtidig som kongen taler "Nordmenn er jenter som er glad i jenter, gutter som er glad i gutter, og jenter og gutter som er glad i hverandre. Norge er dere. Norge er godt". Det blir altså vist et klipp av Kong Harald som har positive holdninger til det seksuelle mangfoldet. «Tenk dere hvis vi klarer å lage et samfunn der alle respekterer hverandre uansett hvem de elsker. Det hadde vært fint!», sier programlederen engasjert i episode 9. Det kommer også frem at man ikke skal behøve å være redd for å vise hvem man er glad i.

5.0 Drøfting

TV-serien er som nevnt tidligere hovedsakelig ment for barn og unge. Det at programlederne også er unge, kan være med på å løfte serien og deres budskap. Ofte blir unge voksne sett på som forbilder for barn, og holdningene som presenteres i serien kan derfor smitte over på barna. Derfor er måten seksualitet og mangfold blir presentert på, viktig for måten barn og unge skaper egne tanker og holdninger rundt temaet.

Det at serien blir presentert i videoformat, kan være med på å øke den kognitive forståelsen av det faglige som blir presentert (Bjerknes, 2020, s. 3). Video er et audiovisuelt uttrykk, som vil si at det både er lyd og bilde. Dette kan vekke oppmerksomheten og interessen til elevene, noe man som lærer gjerne ønsker å oppnå. I tillegg kan ofte TV-program for unge legge opp innholdet på en mer interessant og forståelig måte enn lærebøker. Flere av lærebøkene er skrevet for en del år siden, og kan være utdaterte på formidlingsfronten. Nyere TV-programmer derimot er oppdaterte på hva som er populært, og på hvordan ungdommene prater i dagens samfunn. «Newton – kroppen» er fra 2019, og dermed relativt ny og moderne. Dermed kan det være en fordel for lærere å bruke programmet for å få en mer modernisert seksualundervisning. På en annen side kommer det frem i rapporten *Sex og sann* fra Redd Barna at elevene ønsker diskusjoner i seksualundervisningen. På bakgrunn av den informasjonen er det ikke nok for elevene at læreren bare viser «Newton – kroppen» som seksualundervisning. Likevel kan programmet muligens være et godt tilskudd til undervisningen, og man kan eventuelt skape en diskusjon i klassen etter å ha sett programmet.

5.1 Åpenhet

I en av episodene kommer det frem at man ikke bare har sex for å lage barn, men også fordi det er deilig. Det blir fortalt at sex handler om glede, nytelse og lyst. I store medisinske leksikon skriver de om det å ha et positivt og godt forhold til egen kropp og egne lyster er

viktig for måten man forvalter sin seksualitet på (Grünfeld & Almås, 2021). Det er altså viktig å formidle de positive sidene ved kropp og sex, slik at man kan få et sunt og godt forhold til egen seksualitet. Her er serien god på å trekke frem positive sider ved seksualitet, uten å uttrykke noen former for skam eller skyldfølelser. De viser åpenhet i form av forskjeller og ulike preferanser. Onani er noe som blir lagt frem som bra og positivt, og dette kan føre til at barn og unge får et positivt forhold til sin egen seksualitet, uten å føle at det er galt. Ifølge Grindeland fører onani til kjennskap om seg selv og sine lyster noe som er fundamentalt i møte med andre personer (Grindeland et al., 2020, s. 465). I tillegg presenterer Remme (2018) at et positivt syn på egen kropp og seksualitet, vil være med på å fremme den seksuelle helsen. Dette er viktig for å kjenne sine egne behov og lyster, samt sine grenser. God seksuell helse er også en viktig faktor for å fremme livskvalitet og mestringsferdigheter, ifølge helse- og omsorgsdepartementets rapport *Snakk om det!* (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017, s. 7).

Elever ønsker en seksualundervisning der lærere er åpne, ærlige og fordomsfrie, ifølge rapporten *Sex og sånn* fra Redd barna. I tillegg ønsker elevene unge lærere som ikke bare prater om det tekniske, men alle aspektene rundt seksualitet. I serien «Newton – kroppen» er programlederne unge, og de prater ungdommenes språk. De er åpne, ærlige og fordomsfrie, og man får en følelse av at alt er normalt og ingenting er rart. Serien prater lite om det tekniske rundt sex, men tar heller for seg det større bildet av seksualitet, og inkluderer følelser, lyster og utforskning. Dette kan føre til at ungdommene kan relatere seg til det som blir sagt, selv om de ikke har vært seksuelt aktive enda. Det kan også føre til at ungdommene tør å utforske sin seksualitet, og finne ut hvilke lyster og preferanser de har, og at de blir tryggere på seg selv.

Serien tar for seg ulike seksuelle orienteringer, og de som blir presentert er heterofil, homofil, lesbisk, bifil og skeiv. Dette er de mest vanlige seksuelle orienteringene vi har, men likevel finnes det mange andre orienteringer som ikke blir nevnt, som for eksempel aseksuell eller panseksuell. De som er aseksuelle har ikke interesse for seksuelle følelser eller handlinger, enten periodisk eller varig (Svendsen & Almås, 2019). Det er mange som lever i et aseksuelt parforhold, og trives godt med det. Serien kunne vært flinkere til å nevne andre typer orienteringer, som aseksuell, og formidle at det er helt normalt å ikke ha seksuelle tanker eller lyster. I serien virker det som de tar utgangspunkt i at alle har seksuelle lyster, og ønsker å være seksuelt aktive. Dette kan føre til at man føler seg unormal dersom man ikke har seksuelle tanker, og ingen har forklart at det er helt vanlig og ufarlig.

I dag er det mange ungdommer som ser på porno, enten regelmessig eller av og til. Ifølge Medietilsynet viser det seg at 49 % av barn og unge har sett på porno (Medietilsynet, 2020). Porno viser ikke et realistisk bilde på hva sex er, og det presiseres i serien. Det blir presisert at porno er skuespill, og ikke slik sex er i virkeligheten. Det er fint at serien presiserer dette, da det kan føre til mindre press hos unge som skal ha sex. Rapporten *Den som er med på leken* fra Redd Barna konkluderer med at seksualundervisningen bør trekke inn porno og prate mer åpent om pornoens negative sider. Mange kan nok føle seg usikre når de skal ha sex på grunn av porno, og da er det fint å legge vekt på at det man ser på nettet ikke er sånn det faktisk er. Det finnes også positive sider ved porno, som for eksempel at man kan få nye fantasier, inspirasjon og lyst.

5.2 Respekt

I serien er de opptatt av at det er greit å være homofil, og de presiserer at man må være den man er, og ingen skal fortelle deg at det er feil. De ønsker et samfunn der alle respekterer alle, og der ingen prater stygt om hverandre. Likevel presiserer de at folk som har negative holdninger til homofili er «slemme» og at det er noe «galt med dem». I Norge har vi en lov som sier at det er forbudt å diskriminere på bakgrunn av blant annet kjønn, seksuell orientering, religion, livssyn m.m (Likestillings- og diskrimineringsloven, 2017, § 6). Det er flere religioner som er imot homofili, der homofili er en synd. Det er likevel ikke lov å diskriminere folk fordi de er homofile, men det er heller ikke lov å diskriminere folk på grunn av religion. Det vil si at ingen kan fortelle deg at det å være homofil er galt, men ingen kan heller fortelle deg at din tro er gal. Dette er et vanskelig dilemma, og vanskelig å vite hvordan man skal håndtere. Jeg synes serien er flinke til å vise respekt overfor de som er homofile, men noen av uttalelsene kan være litt uheldige. For eksempel blir det sagt at dersom man ikke har foreldre som støtter at du er homofil, så er det noe galt med foreldrene. Det kan være vanskelig å høre at det er noe galt med foreldrene dine dersom du vokser opp i et religiøst hjem der homofili er en synd. På en annen side kan disse ungdommene ha vansker med å akseptere sin egen seksualitet. Da kan det være godt å høre at det er lov og helt normalt å være homofil, selv om familien sier noe annet.

5.3 Positive holdninger

Serien har positive holdninger til mangfoldet av seksualitet. De oppfordrer til å teste ut seksualiteten sin, og finne det som er best for den enkelte. Det blir også lagt frem at det er lov og fint å utforske sin seksuelle orientering. Ifølge forskningen viser det seg at 1 av 4 nordmenn ikke er helt heterofile. Likevel er det nok mange som ikke vil/tør å utforske

seksualiteten med samme kjønn, da dette fortsatt er litt tabubelagt. 40 % av homofile ungdommer forteller at de blir mobbet på skolen, noe som er en høy prosentandel. Derfor er det fint at serien prater åpent og lett om homofili, og legger det frem som at det er noe av det mest naturlige som finnes. Kanskje kan det føre til at flere tør å stå frem som homofile, eller at flere tør å utforske seksualiteten sin på en ny måte. Helse- og omsorgsdepartementets rapport *Snakk om det!* støtter økt kunnskap om mangfoldet. Det kommer frem at kunnskap om mangfold kan forebygge fordommer, mobbing og trakassering, i tillegg til at positive holdninger til mangfold kan bidra til å forebygge helseplager hos individet (Helse- og omsorgsdepartementet, 2017, s. 14). Serien kan altså være med på å forebygge blant annet mobbing i skolen, og øke folks toleranse for mangfold.

Mangfoldet av sex blir også nevnt i serien. Det blir fortalt at sex er mye mer enn bare samleie mellom en mann og en kvinne. De trekker frem ulike måter å ha sex på, hvor alle innebærer fysisk kontakt. Noen mener at sex må innebære fysisk kontakt mellom to nakne mennesker, mens andre mener at sex kan være basert på følelsesmessig kontakt. Faktisk er det ganske vanskelig å definere sex ifølge Svein Øverland, spesialist i barne- og ungdomspsykologi. Han forteller at sex er alt og ingenting, og sex må defineres ut ifra hva du selv synes er god sex (Øverland, 2018). Selv om det finnes flere definisjoner på sex, er det fint at serien trekker frem andre måter å ha sex på enn bare samleie mellom en mann og en kvinne. Det er også fint at de illustrerer at to av samme kjønn har sex ved hjelp av animasjonsbildene de bruker. Rapporten *Sex og sånn* bekrefter at elevene ønsker å lære om alle aspektene ved sex og seksualitet.

6.0 Avslutning

I denne oppgaven har jeg sett på to episoder av NRK-serien «Newton – kroppen», og prøvd å svare på problemstillingen «*På hvilken måte kan NRK Newton bidra til forståelse av mangfold i seksualundervisning i norsk skole?*».

TV-serien er et program som snakker åpent og ærlig om seksualitet og mangfold. Serien er usminket, og gir et realistisk bilde av sex og seksualitet. De trekker frem positive aspekter ved seksualitet, og støtter god seksuell helse. Mangfold av lyst, følelser, seksuelle preferanser og seksuelle orientering blir presentert og pratet fordomsfritt om. Dette kan gi elevene et mer åpent sinn rundt både sin egen og andres seksualitet. Homofili er en av de seksuelle orienteringene som blir pratet mye om. Måten de prater åpent og fordomsfritt om homofili,

kan være med på å gi elevene gode holdninger som kan føre til mindre mobbing blant elevene.

Serien kan være et godt supplement til seksualundervisningen i skolen. Både lærere og elever kan ha nytte av å se serien. Serien viser et åpent sinn til mangfoldet av sex og seksuelle orienteringer. Måten programlederne prater om sex, kropp og følelser i serien, kan være et godt eksempel på hvordan prate om disse temaene på en mer ungdommelig og åpen måte. Programlederne bruker nemlig et språk ungdommene forstår. Lærebøkene klarer ikke alltid å henge med på hva ungdommene i dag trenger og ønsker, og kan ofte være ganske tekniske. Elevene ønsker seg god seksualundervisning som ikke bare tar for seg de negative sidene ved sex (som for eksempel prevensjon og kjønnsykdommer), men en undervisning som tar for seg alle aspekter ved seksualitet. Lyst, følelser og behov er noe elevene har savnet i seksualundervisningen. Likevel bør en som lærer være obs på at man ikke bare benytter seg av TV-programmet i seksualundervisningen. Som all annen undervisning, trenger elevene variasjon. Det gjelder også i seksualundervisningen. Variasjon er viktig for å treffe elevenes forskjellige behov, og dermed vil ikke TV-programmet i seg selv skape nok variasjon.

Mine funn kan tyde på at episodene «Slik vet du om du er homofil» og «Hvor mye tåler et kondom?» fra Newtonserien «Newton – kroppen» kan være et nyttig supplement til seksualundervisningen i norsk skole. I dette forskningsprosjektet har jeg vist at TV-serien kan bidra til økt forståelse av seksualitet og mangfold gjennom å vise åpenhet, respekt og positive holdninger. Oppgaven min kan tyde på at lærere bør gjøre seg kjent med videomateriale med oppdatert innhold, og bruk av slike videoer i seksualundervisningen kan være med på å gi god kunnskap om seksualitet, samt gi positive holdninger. Likevel trenger vi fortsatt mer forskning rundt positive og negative aspekter ved bruk av slike videoer i undervisningen.

7.0 Referanseliste

World Health Organization. (2006). *Sexual health*. <https://www.who.int/teams/sexual-and-reproductive-health-and-research/key-areas-of-work/sexual-health/defining-sexual-health>

Utdanningsdirektoratet. (2021). *Læreplan i naturfag* (NAT01-04). <https://www.udir.no/lk20/nat01-04/kompetansemaal-og-vurdering/kv78>

- Falch, U. (2017, 7. mars). *Det er ikke rart vi søker til pornoen*. Aftenposten - SiD. <https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/blQJv/det-er-ikke-rart-vi-soeker-til-pornoen-ulrikke-falch>
- Ali, I. (2018, 24. januar). *Vil ha tidligere seksualundervisning blant barn for å forhindre #Metoo-saker*. NRK. <https://www.nrk.no/norge/vil-ha-tidligere-seksualundervisning-blant-barn-for-a-forhindre-metoo-saker-1.13867074>
- Udnes, L., Torstveit, M., Lindgren, H. M., (2021, 7. april). *Unge lærer om sex gjennom porno - mener seksualundervisningen må endres*. NRK. <https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/unge-laerer-om-sex-gjennom-porno--mener-seksualundervisningen-ma-endres-1.15338257>
- Sex og samfunn. (2016). *Seksualundervisning i skolen. En undersøkelse blant kontaktlærere i grunnskolen*. <https://www.sexogsamfunn.no/wp-content/uploads/2019/05/Seksualitetsundervisning-unders%C3%B8kelse-l%C3%A6rere-pdf.pdf>
- Helse- og omsorgsdepartementet. (2017). *Snakk om det!* https://www.regjeringen.no/contentassets/284e09615fd04338a817e1160f4b10a7/strategi_seksuell_helse.pdf
- Grünfeld, B. & Almås, E. (2021, 26. april). *Seksualitet*. Store medisinske leksikon. https://sml.snl.no/seksualitet?fbclid=IwAR2Nv6OhRc_N7x4LYcrqzyi6X1_SKacEk8MEItUk06lywolDcTBN7x-TE8
- Remme, A. (2018, 14. november). *Hva er seksuell helse? Unge funksjonshemmede*. <https://ungefunksjonshemmede.no/ressurser/kurs/seksomfunker/e-laeringskurs-kapittel-1-11/1-hva-er-seksuell-helse/>
- FRI – Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold. (u.å.). *Begreper*. <https://www.foreningenfri.no/informasjon/begreper/>
- Lund, A. B. (Red.). (2017). *Mangfold gjennom anerkjennelse og inkludering i skolen*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Utdanningsnytt. (2016, 12. april). *4 av 10 homofile mobbes i skolen.*

<https://www.utdanningsnytt.no/4-av-10-homofile-mobbes-i-skolen/184589>

Bufdir. (2020, 27. juli). *Hvor mange er lhbtqi?*

https://bufdir.no/Statistikk_og_analyse/lhbtqi/Hvor_mange/?gclid=CjwKCAjwv_iEBhASEiwARoemvIM0ois_CAUwLKVg88HQKm_eHhvXw2dNh_mgx1g3hO0GQNQRti-cJRoCmPkQAvD_BwE

FN. (2020, 21. desember). *FNs verdenserklæring om menneskerettigheter.*

<https://www.fn.no/om-fn/avtaler/menneskerettigheter/fns-verdenserklaering-om-menneskerettigheter>

Almås, E. (2020, 28. april). *Seksuell identitet.* Store medisinske leksikon.

https://sml.snl.no/seksuell_identitet

Grindeland, J. M., Staberg, R. L. & Trandberg, C. (2020). *Biologi for lærere* (2. utg.).

Gyldendal

Redd Barna. (2005). *Sex og sånn. Ungdoms innspill til seksualiseringsdebatten.*

Redd barna. (2015). *Den som er med på leken.* <https://press.no/wp-content/uploads/2017/05/Redd-Barna-voldtektsrapport.pdf>

Helsedirektoratet. (2019, 11. november). *Undervisning om seksuell helse.*

<https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/helsestasjons-og-skolehelsetjenesten/skolehelsetjenesten-520-ar/samhandling-med-skole/undervisning-om-seksuell-helse-skolehelsetjenesten-skal-tilby-seg-a-bidra-i-skolens-undervisning-om-seksuell-helse#null-praktisk>

YouTube. (u.å.). *YouTube for pressen.* YouTube About.

<https://www.youtube.com/intl/no/about/press/>

Bjerknes, A. (2020). *Video i undervisning – hvorfor bruke det, og hvordan?* LINK – senter for læring og utdanning. <https://www.uio.no/link/ressurser/rapporter/f-link/f-link-vol-05-video-i-undervisning.pdf>

Utdanningsdirektoratet. (2020). *Folkehelse og livsmestring - overordnet del*.

<https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/prinsipper-for-laring-utvikling-og-danning/tverrfaglige-temaer/folkehelse-og-livsmestring/?lang=nob>

Postholm, M. B. & Jacobse, D. I. (2018). *Forskningsmetode for masterstudenter i lærerutdanning* (1. utg). Cappelen Damm.

Svendsen, K. B. & Almås, E. (2019, 22. februar). *Aseksualitet*. Store medisinske leksikon.

<https://sml.snl.no/aseksualitet>

Øverland, S. (2018, 16. april). *Hva er sex?* Norsk psykologforening.

<https://www.psykologforeningen.no/publikum/informasjonsvideoer/videoer-om-livsutfordringer/hva-er-sex>

Medietilsynet. (2020, 26. mai). *Flere barn og unge ser porno*.

<https://www.medietilsynet.no/om/aktuelt/nye-rapporter-fra-medietilsynet-og-redd-barna-flere-barn-og-unge-ser-porno/>

Gieselmann, L. & Sandø, S. (Programledere). (2019, 20. mai). Slik vet du om du er homofil

[Episode i TV-serie]. *Newton – kroppen*. NRK. [https://tv.nrk.no/serie/newton-](https://tv.nrk.no/serie/newton-kroppen/sesong/1/episode/9/avspiller)

[kroppen/sesong/1/episode/9/avspiller](https://tv.nrk.no/serie/newton-kroppen/sesong/1/episode/9/avspiller)

Gieselmann, L. & Sandø, S. (Programledere). (2019, 27. mai). Hvor mye tåler et kondom?

[Episode i TV-serie]. *Newton – kroppen*. NRK. [https://tv.nrk.no/serie/newton-](https://tv.nrk.no/serie/newton-kroppen/sesong/1/episode/11/avspiller)

[kroppen/sesong/1/episode/11/avspiller](https://tv.nrk.no/serie/newton-kroppen/sesong/1/episode/11/avspiller)

Likestillings- og diskrimineringsloven. (2017). *Lov om likestilling og forbud mot*

diskriminering (LOV-2017-06-16-51). Lovdata. [https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51#KAPITTEL_2)

[06-16-51#KAPITTEL_2](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51#KAPITTEL_2)

